

The Role of School Administrators to Promote to be Learning Organization under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2

Banjongrut Poomthuan¹, Thunyanun Thongboonta² & Bunyanuch Chawianghong^{3*}

¹ Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

² Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

³ Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

* Corresponding author: E-mail: rat.patna@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to: 1) study the level of the role school administrators play to promote a Learning Organization under the Lopburi Primary Educational Service Area Office 2, and 2) compare the role school administrators play to promote a Learning Organization under the Lopburi Primary Educational Service Area Office 2. This research was comparative, examining the role of school administrators in promoting a Learning Organization within the Lopburi Primary Educational Service area office 2. The samples for this study comprised 302 participants, selected using a stratified random sampling method. The research instrument consisted of a 5-level rating scale, with an Index of Item-Objective Congruence ranging from 0.6 to 1.0, and a reliability value of 0.950. The data were analyzed using percentages, averages, standard deviations, t-tests, one-way ANOVA, and Scheffé's method. The findings were as follows. 1. The current state and the desirable state of English Teachers' competency in schools under Nakhon Phanom primary educational service area office 2, overall, were at a high level. 2. The results of the comparison of the role of school administrators to promote being a Learning Organization under the Lopburi primary educational service area office 2, when classified by work position, educational level, and work experience, are statistically significantly different at the .01 level. However, classified by school size, there were no differences.

Keywords: Role, School Administrators, Learning Organization

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

บรรจงรัตน์ พุ่มเถื่อน¹, ธันยนันท์ ทองบุญตา², และ บุญยานุช เฉวียงหงส์^{3*}

1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

* Corresponding author. E-mail: rat.patna@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเภทการวิจัยเชิงเปรียบเทียบเพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความเที่ยงตรง อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.950 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาร์ยละเอียด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตัวแปรที่แตกต่างกัน ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาตัวแปรด้านประสบการณ์การทำงานเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ส่วนตัวแปรขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มาจากขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านก็ไม่มี ความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาท, ผู้บริหารสถานศึกษา, องค์กรแห่งการเรียนรู้

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง และผันผวนเป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การแข่งขัน สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้องค์กรต่าง ๆ ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมอย่างพลิกผัน (disruptive innovation) สถานการณ์เหล่านี้เรียกว่า “VUCA World” ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญสำหรับผู้นำองค์กรที่ต้องเข้าใจและพร้อมรับมือเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งต้องปรับแนวทางการคิดใหม่ ทำใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีกลยุทธ์หรือวิสัยทัศน์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องอิงกับการแก้ไขปัญหาและการวางแผนเพื่อลดความไม่แน่นอน ไปสู่โลกที่มีการขับเคลื่อนอย่างรวดเร็วด้วยการมีส่วนร่วม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2561, หน้า 451) ซึ่งการส่งเสริมให้สถานศึกษาให้สามารถเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสถานศึกษามีความสามารถปรับเปลี่ยน และปรับตัวให้ทันต่อความซับซ้อน ความไม่แน่นอนของโลกในยุคปัจจุบัน (Sambonin, 2023, unpagued)

องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO) เป็นแนวคิดในการพัฒนาองค์กร โดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้สภาวะของการเป็นผู้นำในองค์กร (leadership) และการเรียนรู้ร่วมกันของคนในองค์กร (Team Learning) เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ และทักษะร่วมกันและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันการมีองค์กรแห่งการเรียนรู้จะทำให้องค์กรและบุคลากรมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผล โดยมีการเชื่อมโยงรูปแบบของการทำงานเป็นทีม สร้างกระบวนการในการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจเตรียมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสให้ทีมงาน และมีการให้อำนาจในการตัดสินใจ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการคิดริเริ่ม และการสร้างนวัตกรรม ซึ่งจะทำให้เกิดองค์การที่เข้มแข็ง พร้อมเผชิญกับสภาวะการแข่งขัน การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกด้วยการตรวจสอบ และแก้ไขข้อ ผิดพลาดที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เซ็งเก้ (Senge, 2006) ได้กล่าวไว้ว่า จิตวิญญาณขององค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ องค์กรเรียนรู้ผ่านกลุ่มบุคคลที่เรียนรู้ โดยการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่ได้เป็นหลักประกันว่าเกิดการเรียนรู้ในองค์กรขึ้น แต่การเรียนรู้ของแต่ละองค์กรจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลมีการเรียนรู้เท่านั้นด้วยเหตุนี้ นักวิชาการในสายการจัดการองค์กร องค์กรจะต้องพัฒนาศักยภาพโดยการเรียนรู้ที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ขณะที่สิ่งแวดล้อมด้านการแข่งขันซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น การเรียนรู้และการกระทำจะต้องเติบโตควบคู่หรือล้ำหน้าคู่แข่ง ต้องมีการจัดการทรัพยากรบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการ สร้างความเชื่อ การท้าทาย และต้องยอมรับว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความจำเป็น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) คือ “องค์กรสมรรถนะสูง มุ่งสร้างคนดีมีความสุข” โดยมีพันธกิจหลายประการ หนึ่งในนั้นคือพัฒนาระบบการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท เป็นองค์กรสมรรถนะสูง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2567) วลัยพร สุขปลั่ง และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบขององค์กรที่มีสมรรถนะสูง ซึ่งด้านการนำองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นองค์กรสมรรถนะสูง เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แต่จากการกำหนดพันธกิจ และการดำเนินงานที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ยังมีปัญหาอยู่หลายประการโดยเฉพาะการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน และที่มีปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากบริบทสภาพที่ตั้ง และอาณาเขตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 อยู่ในพื้นที่ต่างอำเภอและเป็นอำเภอรอบนอก มีการย้ายสลับปรับเปลี่ยน และมีการหมุนเวียนบุคลากรค่อนข้างสูง ทั้งย้ายเข้าเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และการย้ายไป

ต่างจังหวัด ส่งผลให้เกิดการบรรจุครูผู้ช่วยเข้ามาทดแทน และจากที่กล่าวมาก็ส่งผลกระทบทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง และส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบุคลากรน้อย บุคลากรใหม่เข้ามา ก็เกิดการเรียนรู้การทำงานใหม่อยู่ตลอดเวลา และส่งผลต่อการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ในที่สุด

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพราะการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จะส่งผลให้การทำงานของสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างและขยายองค์ความรู้ใหม่ ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาที่มีความต้องการจะเปลี่ยนแปลงองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในอนาคตและผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถนำแนวทางและรูปแบบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในระดับองค์กร บุคคลในองค์กร หน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งได้มาจากการนำกรอบแนวคิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามแนวคิดและทฤษฎีของ เซ็งเก้ (Senge, 2006) ซึ่งมีองค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) ด้านการมีแบบแผนความคิด 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ

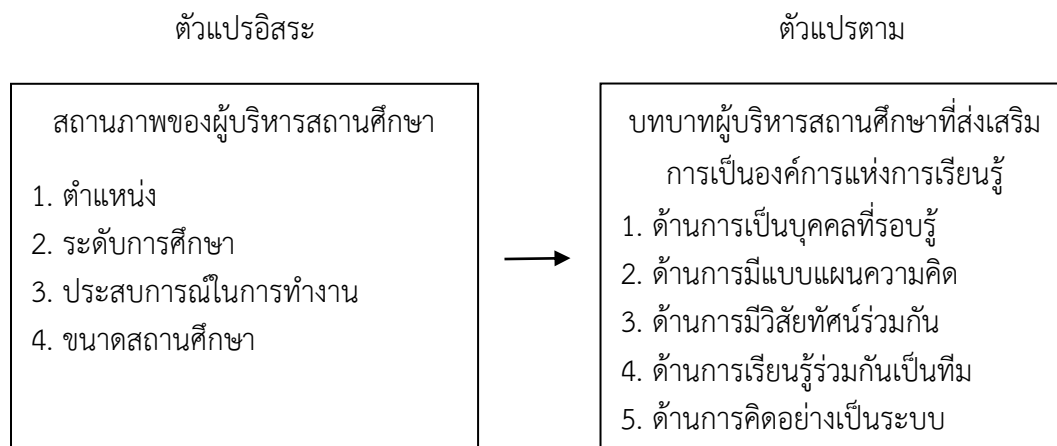
สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้แก่ 1) ตำแหน่ง 2) ระดับการศึกษา 3) ประสบการณ์ในการทำงาน และ 4) ขนาดสถานศึกษา

สรุป แนวคิดทฤษฎีบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน หลัก คือ 1) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) ด้านการมีแบบแผนความคิด 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครบทั้ง 5 ด้าน จึงจะถือว่าสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดและทฤษฎีของ เซ็งเก้ (Senge, 2006) ซึ่งมีองค์ประกอบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) ด้านการมีแบบแผนความคิด 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเภทเชิงเปรียบเทียบเพื่อพบหาผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อ้างอิงกรอบแนวคิดการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีของ เซ็งเก้ (Senge, 2006, pp.57 - 252) ซึ่งมีองค์ประกอบการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) ด้านการมีแบบแผนความคิด 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ตำแหน่ง (ผู้บริหารสถานศึกษา และครู) 2) ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี) 3) ประสบการณ์ในการทำงาน (น้อยกว่า 10 ปี, 10 - 20 ปี และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป) 4) ขนาดสถานศึกษา (สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 119 คน, และสถานศึกษาขนาดกลางขึ้นไป หมายถึง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนขึ้นไป) ตัวแปรตาม ประกอบด้วย บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการมีแบบแผนความคิด ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 1,409 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 159 คน

และครูจำนวน 1,250 คน ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2567)

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 302 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 105 คน และครู จำนวน 197 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาเพื่อให้ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaires) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด

2. นำหนังสือที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เห็นชอบ และแนบหนังสือที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีขออนุญาตไปยังโรงเรียนโดยตรง ส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และประสานกับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google forms) จำนวนทั้งสิ้น 302 คน

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลผ่าน Google forms เรียบร้อยแล้ว จึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เปรียบเทียบตามสถานภาพโดยการทดสอบที (t-test)

4. วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ระดับพฤติกรรม			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.51	0.68	มากที่สุด	1
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	4.51	0.73	มากที่สุด	2
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.47	0.77	มาก	4
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.49	0.79	มาก	3
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.39	0.79	มาก	5
รวม	4.47	0.72	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายด้านจากเฉลี่ยมากที่สุด ไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ 1) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.68) 2) ด้านการมีแบบแผนความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.73) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.79) 4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.77) และ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.79) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

2. ผลวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เปรียบเทียบตามสถานภาพโดยการทดสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อมีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังตารางที่ 2-10

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	ตำแหน่ง				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.90	0.21	4.30	0.76	10.291	.00**
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	4.97	0.98	4.26	0.80	12.175	.00**
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.91	0.18	4.24	0.86	10.459	.00**
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.96	0.10	4.24	0.88	11.181	.00**
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.79	0.30	4.18	0.89	8.765	.00**
โดยรวม	4.90	0.10	4.25	0.80	11.327	.00**

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาวรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.30	0.78	4.77	0.40	-6.76	.00**
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	4.26	0.83	4.82	0.41	-7.63	.00**
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.22	0.90	4.79	0.39	-7.44	.00**
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.22	0.93	4.84	0.36	-7.92	.00**
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.16	0.93	4.69	0.41	-6.66	.00**
โดยรวม	4.24	0.84	4.78	0.35	-7.70	.00**

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาวรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ใน
การทำงาน

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	ระหว่างกลุ่ม	22.542	2	11.271	28.422	0.00**
	ภายในกลุ่ม	118.571	299	.397		
	รวม	141.113	301			
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	ระหว่างกลุ่ม	24.674	2	12.337	27.129	0.00**
	ภายในกลุ่ม	135.969	299	.455		
	รวม	160.643	301			
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	29.543	2	14.772	29.471	0.00**
	ภายในกลุ่ม	149.868	299	.501		
	รวม	179.411	301			
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	25.803	2	12.901	23.633	0.00**
	ภายในกลุ่ม	163.226	299	.546		
	รวม	189.029	301			
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	ระหว่างกลุ่ม	18.199	2	9.099	15.966	0.00**
	ภายในกลุ่ม	170.409	299	.570		
	รวม	188.608	301			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	24.165	2	12.082	27.345	0.00**
	ภายในกลุ่ม	132.113	299	.442		
	รวม	156.278	301			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็น
ต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะ
ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการเป็น
บุคคลที่รอบรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน		น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.24	4.68	4.90
น้อยกว่า 10 ปี	4.24	-	0.44**	0.66**
10-20 ปี	4.68		-	0.22**
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	4.90			-

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ แตกต่างกันทุกคู่ คือ ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการมี
แบบแผนความคิด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน		น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.23	4.67	4.94
น้อยกว่า 10 ปี	4.23	-	0.44**	0.71**
10-20 ปี	4.67		-	0.27**
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	4.94			-

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการมีแบบแผนความคิด แตกต่างกันทุกคู่ คือ ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการมี
วิสัยทัศน์ร่วมกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน		น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.17	4.63	4.95
น้อยกว่า 10 ปี	4.17	-	0.54**	0.82**
10-20 ปี	4.63		-	0.32**
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	4.95			-

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน แตกต่างกันทุกคู่ คือ ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการ
เรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็น
ทีม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน		น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.20	4.69	4.90
น้อยกว่า 10 ปี	4.20	-	0.49**	0.70**
10-20 ปี	4.69		-	0.21**
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	4.90			-

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม แตกต่างกันทุกคู่ คือ ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการคิด
อย่างเป็นระบบ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน		น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.14	4.58	4.70
น้อยกว่า 10 ปี	4.14	-	0.44**	0.56**
10-20 ปี	4.58		-	0.12**
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	4.70			-

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ แตกต่างกันทุกคู่ คือ ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	ขนาดสถานศึกษา				t	p
	ขนาดเล็ก (N=164)		ขนาดกลางขึ้นไป (N=138)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.53	0.47	4.48	0.88	.653	.515
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	4.55	0.46	4.46	0.96	1.007	.315
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.56	0.50	4.37	1.00	2.028	.044
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.56	0.53	4.42	1.02	1.466	.144
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.43	0.62	4.34	0.96	1.011	.313
โดยรวม	4.53	0.46	4.41	0.94	1.320	.188

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านก็ไม่มี ความแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลไว้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและตระหนักถึงการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากการสร้างองค์ความรู้ในสถานศึกษาจะส่งผลให้เกิดการบริหารงานที่ง่าย ไม่มีอุปสรรคโดยเฉพาะการหมุนเวียน สับเปลี่ยน การเกษียณ หรือย้ายครู และบุคลากรปกติ อาจส่งผลให้เกิดการขาดช่วง การทำงานไม่ต่อเนื่อง แต่ถ้าหากสถานศึกษามีการจัดการสร้างองค์ความรู้ ก็จะทำให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ครู และบุคลากรที่เข้ามาใหม่ก็จะสามารถเรียนรู้งานได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤติยา ศรีซังส้ม (2564) ที่ศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านแบบแผนความคิด ด้านความรอบรู้แห่งตน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับ

1.1 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เป็นผู้มีความรู้สามารถ ใฝ่เรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และอาจจะเป็นเพราะหน่วยงานต้นสังกัดมีการอบรม พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำกับติดตามให้มีการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่รอบรู้อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกิตติมา วงศ์สุขสิน (2564) ที่ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านความรอบรู้แห่งตน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการมีแบบแผนความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า กระบวนการคิด หรือจิตสำนึกของบุคลากรในองค์กร ถ้าหากผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีแบบแผนความคิดที่ถูกต้องมุ่งพัฒนาเพื่อส่วนรวม มีกระบวนการคิดเชิงวิจารณ์ญาณ เกิดทักษะการคิดแก้ปัญหา ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจภายในให้ปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น เกิดผลดีต่อองค์กร ก่อให้เกิดการพัฒนางาน และส่งผลให้เป้าหมายของสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเขมนิจ บุญสาส์ (2564) ที่ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสภาพปัจจุบันของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะ การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน หรือมีเป้าหมายเดียวกัน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการนำพาองค์กร หรือสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย หรือวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ได้อย่างดี เพราะถ้าทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันก็จะช่วยกันขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาตามภารกิจให้สำเร็จ ไม่ใช่ต่างคนต่างคิด ต่างทำขาดความสามัคคีก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมวรรณ พรหมพุทธา (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชิต สุขกลี

(2560) ที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ในด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี

1.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมนั้นสอดคล้องกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ทำให้บุคลากรในองค์การรู้สึกความเป็นเจ้าของ รวมไปถึงเป็นการดึงศักยภาพ มุมมอง องค์ความรู้ในตัวบุคคลให้เกิดการถ่ายทอดออกมาระหว่างการทำงานร่วมกัน จึงส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกที่อยู่ในทีมมีการปรับปรุงพัฒนา ต่อยอดงานสามารถแก้ปัญหา ปรับปรุงพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นสมาชิกแต่ละคนย่อมได้รับประสบการณ์ที่ดี และองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ร่วมกัน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานส่วนบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติยา ศรีซังส้ม (2564) ที่ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลวิจัย พบว่า ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมวรรณ พรหมพุทธา (2565) ที่ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ผลวิจัย พบว่า ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ภายรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน

1.5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า การคิดอย่างเป็นระบบนั้นสอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดเชิงระบบ ที่ทำให้สามารถมองเห็นภาพรวม ตั้งแต่ต้นเหตุ กระบวนการ และผลลัพธ์ได้ ทำให้มองเห็นภาพรวม ซึ่งรวมถึงการมองเห็นความสำเร็จ มองเห็นจุดอ่อน ซึ่งทุกคนมีส่วนขับเคลื่อนเป็นฟันเฟือง การคิดอย่างเป็นระบบจะเป็นการลดความผิดพลาด รวมถึงส่งผลให้เกิดการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรยา สัจจะเขตต์ (2564) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สภาพปัจจุบันการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกันตามตำแหน่งที่ต่างกัน ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา กับ ครู และบุคลากรนั้น มีมุมมองที่แตกต่างกัน อยู่คนละตำแหน่งกัน หรืออาจจะเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามองในมุมตนเองว่าได้พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มากเพียงพอแล้ว แต่ครู และบุคลากรซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานอาจจะเห็นปัญหาหรืออุปสรรคที่แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริงเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรา โพธิ์ทอง (2559) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาสถานศึกษาสู่

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหน้าที่แตกต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่างกัน และยังสอดคล้องกับอนุชิต สุขกลี (2560) ที่ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามสถานภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จินตนา สิงห์เสนา (2560) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมจำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกันตามระดับการศึกษาที่ต่างกัน ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี หรือระดับปริญญาโทขึ้นไป ก็จะสามารถศึกษาเล่าเรียน การทำวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ มีการเรียนในหลักสูตรในระดับสูงก็จะเกิดการสั่งสมความรู้ และประสบการณ์ทางอ้อมจากการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา และอยู่ในแวดวงที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือกลุ่มคนที่มีความคิด ความอ่านกว้างไกล มีวิสัยทัศน์ มากยิ่งขึ้น ย่อมส่งผลต่อมุมมองทัศนคติ หรือการมองโลกในแง่บวกที่ต่างกัน จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แตกต่างกัน สอดคล้องกับดาร์เร็น สี่หะวงษ์ และไตรรัตน์ สิทธิกุล (2565) ที่ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศิริญา สระ (2557) ที่ทำวิจัยเรื่อง พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทรรณะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ที่มีคุณวุฒิต่างกัน แต่มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกันตามประสบการณ์ที่ต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ทุกด้าน แตกต่างกันทุกคู่ คือ

ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ที่ทำงานมานานก็จะมีความคิดในเชิงลึก เชิงกว้าง มองเห็นภาพรวมมากกว่า ผู้ที่ยังมีประสบการณ์น้อย ซึ่งในการทำงานหรือการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หรือการทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยระยะเวลา และประสบการณ์ในการทำงาน การแก้ปัญหาที่พบเจอมาย่อมส่งผลต่อความคิด และมุมมองในการแก้ปัญหา หรือการพัฒนางานในหน้าที่ของตน ประกอบกับผู้ที่มีความประสบการณ์มากกว่าย่อมทำให้ผ่านการรับผิดชอบหน้าที่ในงานที่หลากหลายกว่า ก็จะเข้าใจภาพกว้างมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับอมรา โพธิ์ทอง (2559) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่างกัน และสอดคล้องกับศิริ นทรา นาราช, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง และวิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม (2567) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพจนีย์ กระจยอม (2560) ที่ทำการวิจัย เรื่อง องค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน ต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านก็ไม่มี ความแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกันตามขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ต่างมุ่งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก หรือสถานศึกษาขนาดกลางขึ้นไป ก็ต้องมีการพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพราะถ้าหากสามารถเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ สถานศึกษาก็จะบริหารงานได้อย่างราบรื่น ยั่งยืน บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับอมรา โพธิ์ทอง (2559) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับดารารัตน์ สีหะวงษ์ และไตรรัตน์ สิทธิกุล (2565) ที่ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับจินตนา สิงห์เสนา (2560) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน

จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัย ดังภาพที่ 2

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทส่งเสริมองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง แสดงว่าการเรียนรู้ในองค์กรเริ่มเป็นวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา
2. มุมมองต่อบทบาทผู้บริหารแตกต่างตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ บ่งชี้ว่าปัจจัยมนุษย์เป็นตัวกำหนดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
3. ขนาดโรงเรียนไม่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมองค์การแห่งการเรียนรู้ แสดงว่าแนวคิดนี้ใช้ได้กับทุกบริบทของโรงเรียน
4. องค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเกิดจากปัจจัยเชิงมนุษย์มากกว่าปัจจัยเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะภาวะผู้นำและประสบการณ์ของบุคลากร

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่ากระบวนการคัดกรอง ระบบการอบรม พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารเป็นบุคคลที่รอบรู้ สมควรที่จะถอดบทเรียนแนวทาง และวิธีการ การนิเทศ ติดตาม เพื่อหาวิธีปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ และเป็นแบบอย่างให้กับเขตพื้นที่การศึกษาแห่งอื่นต่อไป ส่วนข้อย่อยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแก้ไข ปรับปรุง รวมถึงการสร้างบรรยากาศให้ครูและบุคลากรมีความสามัคคี และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้พูดคุยสื่อสารทำความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการมีแบบแผนความคิด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครู และบุคลากรความคิด ความเชื่อ ทศนคติ แสดงถึงวุฒิภาวะ (Emotional Quotient: EQ) ที่ถูกต้อง ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรหาแนวทางในการพัฒนาให้ครู และบุคลากรมีทักษะความสามารถ รวมถึงพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ และทัศนคติที่ถูกต้องให้สูงขึ้น ควรเน้นการสื่อสารให้ชัดเจนด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง และทั่วถึงให้กับครูและบุคลากรทุกคนในองค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นทั่วประเทศ เพื่อนำข้อมูลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาสถานศึกษาทั่วประเทศเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีองค์ความรู้และมีการถ่ายทอดความรู้ในองค์กร ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไปพัฒนาหลักสูตรอบรมพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤติญา ศรีซังส้ม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จินตนา สิงห์เสนา. (2560). ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐกิตติมา วงศ์สุขสิน. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ดาร์รัตน์ สีหะวงษ์ และไตรรัตน์ สิทธิกุล. (2565). การศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. 10(1), 80-94.
- ปัทมวรรณ พรหมพุดธา. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล

- ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พจนีย์ กระยอม. (2560). องค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย บุรพา.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2561). การพัฒนาบุคลากรมุ่งสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี.
- วลัยพร สุขปลั่ง และคณะ. (2559). ผู้นำองค์กรในโลก VUCA Organization Leaders in VUCA World. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน. 24(3), 450-458.
- วีรยา สัจจะเขตต์. (2564). การพัฒนาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริธัญญา สระ. (2557). ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ศิรินทรา นาราช, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง และวิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. 2567. การบริหารสถานศึกษาให้เป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน. 10(2), 49-62.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. (2567). ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. <https://kku.world/mgwfjc>
- อนุชิต สุขกลี. (2560). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อมรา โพธิ์ทอง. (2559). การพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Khay Sambonin. (2023). *School as a Learning Organization*. สืบค้นจาก https://www.researchgate.net/publication/368653406_
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline :The art and practice of the learning organization*. London : Century Press.
- _____. (2006). *The fifth discipline : The art and practice of the learning organization (2nd ed.)*. London: Random House Business.